

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Lasten ja nuorten ensisijaisuuden poistaminen saattaa edesauttaa edellytyksiä järjestää väestötappiosta huolimatta pidempään opetusta alueellisesti mahdollisimman saavutettavasti - myös lapsille ja nuorille. Tämä muutos tukee lakivalmistelun tavoitteita.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Ehdotamme, että ensimmäisen momentin kolmas lause muutettaisi: "Koulutuksen järjestämiseksi tulee laatia kullekin taiteenalalle opetussuunnitelma, jonka koulutuksenjärjestäjä hyväksyy."

Opintopisteisiin siirtyminen sinänsä selkiinnyttää toiminnan luonnetta, mutta opintopisteen määritelmä pitäisi olla sama kuin muissa koulutusmuodoissa."

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kannatamme yhteistyötä kaikkien taiteen perusopetuksen tavoitteiden mukaista toimintaa tekevien tahojen kanssa. On kuitenkin tärkeää huomata paikalliset erityispiirteet. Esimerkiksi Huittisten musiikkiopisto järjestää palvelua jo nyt yhdeksän ja kansalaisopisto Sataopisto kolmen eri kunnan asukkaille. Vaikka välimatkat eteläisessä Suomessa ovat kohtuullisia, alue on kokonaisuudessaan

suhteellisen laaja, joten suurella osalla oppilaista ei ole mahdollisuutta osallistua läsnä edes lähimpien tpo-oppilaitosten toimintaan viikoittain.

Etäopetus ei voi korvata lähiopetusta varsinkaan alkeisopetuksessa, sillä ensimmäisen opettajan vaikutus on merkittävä. Mikäli asiantuntevan alkeisopetuksen alueellinen saatavuus heikkenee, rapauttaa se koko taiteen opetuksen koulutusjatkumon.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Ehdotamme, että asukasperustainen ja opetustuntikohtainen valtionosuus yhdistettäisiin samaan rahoituskanavaan eli osaksi opetustuntikohtaista rahoitusta. Mikäli tämä ei ole mahdollista, tulisi rahoitusmuodot erottaa toisistaan vielä ehdotettua selkeämmin.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Opettajien kelpoisuusvaatimuksia ei tule vesittää. Kaikilta opettajilta olisi syytä edellyttää pedagogista kompetenssia suhteessa opetussuunnitelmiin. Tämä tulisi varmistaa edellyttämällä kelpoisuusasetuksessa opettajan pedagogisten opintojen suorittamista. Kelpoisuuden hankkimisen helpottamista on mahdollista tukea kirjaamalla pykälään kolmen vuoden siirtymäsäännös.

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Laissa tulisi huomioida myös tilanne, jossa sopimuskuntia on useita ja nämä määrittävät kuntarahoituksensa määrän oppilaspaikkoina. Ehdotamme, että tekstin 2 momentin ensimmäinen

lause muutettaisi: "Muut koulutuksen järjestäjät kuin valtion oppilaitos ja toimintaa rahoittavat kunnat voivat tehdä keskenään sopimuksen oppilaiden ottamisesta."

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Laissa tulisi huomioida myös tilanne, jossa sopimuskuntia on useita ja nämä määrittävät kuntarahoituksensa määrän oppilaspäikkoina. Ehdotamme, että ensimmäisen momentin kolmas lause muutettaisi: "Lisäksi jos muut koulutuksen järjestäjät kuin valtion oppilaitos ja kunnat ovat tehneet keskenään sopimuksen koulutuksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten jakamisesta, voidaan oppilasmaksut määrätä erisuuruisiksi sopimuksen piiriin kuuluvien ja muiden oppilaiden osalta sopimuksen mukaisesti."

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

-

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Yksi oppimäärä ei todennäköisesti jatkossa mahdollista taiteen perusopetuksen järjestämistä niissä taiteissa, joissa opetusta on nyt annettu yleisen oppimäärän mukaisesti (kuvataide ja käsityö), koska oppimäärän tuntimäärän kasvu ylittää taloudelliset, henkilöstö- ja tilaresurssit. Tältä osin lakivalmistelun tavoitteet eivät toteudu - saatavuus on saavutettavuuden edellytys.

Laajan oppimäärän opetusta nyt antavan oppilaitoksen osalta muutos tuntimäärissä ei ole kovin merkittävä, varsinkaan mikäli opintopisteen määritelmä on kansainvälisen standardin mukainen.

Oppilasmäärien ja varsinkin läpäisevyysasteen vertailu, samoin kuin opintopisteeseen oikeuttavan osaamisen tarvittavan opetuksen määrän, tulisi tapahtua suhteessa samaan taidelajiin.

Suoritteiden oppilaitoskohtainen vähimmäistaso on kannatettava mekanismi saatavuuden varmistamiseksi. Asialla on erityistä merkitystä seutukeskuksissa toimiville oppilaitoksille sekä oppilaitoksille, jotka tuottavat palveluita asukasmäärältään pieniin sopimuskuntiin.

Alueellisen saatavuuden tarkoitetun vähimmäistason määrittely on lain säädöskohtaisissa perusteluissa epäselvä ja vaikuttaa riittämättömältä. Mekanismin tosiasiallisia vaikutuksia koulutuksenjärjestäjän rahoitukseen ja toimintaedellytyksiin on kirjausten perusteella mahdotonta hahmottaa ilman lisätietoa.

Asiaan on syytä kiinnittää lain jatkovalmistelussa huomiota. Lisää tietoa saatavuustason kriteereistä sekä tarkasteluvälistä olisi tarpeen julkaista mahdollisimman pian, jotta koulutuksenjärjestäjälle jää riittävästi aikaa ottaa huomioon saatavuustason vaikutukset mahdollisissa omissa toimissaan.

Mikäli vähimmäistaso on vain 60 %, vaadittavat muutokset opetuksen järjestämiseen ovat erittäin radikaalit ja johtaa, jo ennen tämän tason saavuttamista, merkittäviin henkilöstörakennemuutoksiin, jotka ovat omiaan vähentämään taiteen perusopetuksen saatavuutta eli tällainen taso ei riitä lakivalmistelun tavoitteiden saavuttamiseen.

On hyvä huomata, että mikäli tällaisilla alueilla nyt toimivat oppilaitokset joutuvat vähentämään merkittävästi tarjontaansa, kaiken taiteen perusopetuksen saatavuus vähenee suorassa suhteessa. Alueilla, jota tämä koskee ei myöskään ole korvaavaa yksityistä palvelutuotantoa.

Ehdotamme saatavuustason määrittämistä korkeammalle tasolle.

Ehdotamme lisäksi, että alueellisen toiminnan aiheuttamat kustannukset olisivat suoraan rahoitusperuste. Esimerkiksi nyt työehtosopimuksessa (OVTES F 10 7.§ 2 mom.) määritetyt opettajien kilometriperustaiset korvaukset sivutoimipisteessä opettamisesta, jotka vieläpä määritetään opetustunteina, voisi laskea mukaan oppilaitoksen valtionosuuteen vaikuttaviin tunteihin. Tämän valtakunnalliset kustannusvaikutukset olisivat vähäiset, mutta helpottaisivat merkittävästi opetuksen järjestämistä riittävän suurissa oppilaitoksissa alueellisesti ja paikallisesti.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

En kannata

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kaikilta opettajilta olisi syytä edellyttää pedagogista osaamista, joka edellyttää koulutusta. Pedagoginen osaaminen on keskeistä opetussuunnitelmien toimivuuden näkökulmasta. On taiteen perusopetukseen osallistuvan oppilaan oikeus voida opiskella kelpoisen opettajan opetuksessa kaikkialla Suomessa. Opettajien kelpoisuusvaatimuksia ei tulisi vesittää. On koko koulutusjärjestelmän toimivuuden kannalta erittäin olennaista, että osaavien opettajien alueellista saatavuutta tuetaan mahdollisimman paljon. Vastustamme kohdan 5 lisäämistä.

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

En kannata

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kannatamme ehdotusta pykälien 1-4 osalta, mutta on hyvin ongelmallista, jos opintopisteelle luodaan muista koulutusmuodoista sekä periaatteellisesti että laajuudeltaan täysin poikkeava mitoitus, kuten 5. pykälässä nyt tehdään.

Bolognan prosessissa syntynyt määritelmä mittaa osaamisen hankkimiseksi tarvittavaa opiskelijan työmäärää eikä hänelle annettua opetusta ja tämän mukainen opintopiste vastaa n. 27 tunnin opiskelijan työtä. Suomessa esimerkiksi lukiokoulutuksessa opetusta annetaan nuorille keskimäärin

14 h 15 min ja aikuisille keskimäärin 9 h 20 min opintopistettä kohden; myös korkea-asteen koulutuksessa opintopiste saattaa koostua pääosin opiskelijan omasta työstä.

Mitoitus 20 tuntia opetusta opintopistettä kohden on liian kaavamainen eikä toimi musiikissa, koska oppijan oman työn osuus on liian pieni. Se ei myöskään toimi tanssissa, kuvataiteissa tai käsityössä, koska niissä oppijan itsenäisen työn osuus on liian suuri. Ehdotamme, että tuntimitoitutus olisi taidelajikohtainen, niin että musiikissa opetuksen osuus olisi alle puolet oppilaan n. 27 tunnin työtä vastaavasta osaamisesta ja myös muissa taiteissa huomioitaisi taidelajikohtaiset erityispiirteet.

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

-

Vainiotalo Petri
Huittisten kaupunki